

Etsivä hyvinvointityö

Ihmiseltä ihmiselle

**Kahden toteutustavan malli kunnille,
kolmannelle sektorille ja asukkaille**

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

MIKKELI

Juvenia

Yhdessä osallistuen

Yhdessä osallistuen -hanke

Tekstit: Janita Taivalantti

Kuvitus: Mainostoimisto Groteski Oy

Taitto: Mainostoimisto Groteski Oy, Mikkeli 2025

Alkusanat

Mikkelissä on toiminut Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun ja Mikkelin kaupungin yhteinen **Yhdessä osallistuen** -ryhmähanke, jota on rahoittanut Euroopan sosiaalirahasto. Hankkeen hankeaika on ollut syyskuu 2023- maaliskuu 2026.

Hankkeen teemoja ovat olleet osallisuus, yhteisöllisyys, hyvinvointi ja kansalaistoiminta. Yksi hankkeen tavoitteista on ollut kehittää etsivän hyvinvointityön toimintamalli yli 29 -vuotiaille tuen tarpeessa oleville.

Sisältö

Alkusanat	3
Lukijalle	5
Mikä etsivä hyvinvointityö?	6
Toimintamallin tarkoitus ja lähtökohdat	7
Yksilön ja yhteisön hyvinvoinnin edistäminen	9
Miten Mikkelissä	10
Opastamo ja jalkautuva työ – kokemuksia pilotoinnista	13
Organisoitu toteutustapa	15
Rahoitus ja kumppanuudet	18
Toteuttajan muistilista	20
Kanssalaisuus toteutustapa	21
Yhteenveto	24
Kiitokset	25
Lähteet	26
Kannattaa tutustua myös näihin	26

Yhteiskunnassamme on kasvava tarve rakentaa uudenlaisia tapoja kohdata toisia ihmisiä, mahdollistaa yhteisöllisyyttä ja tukea osallisuutta erityisesti silloin, kun ihminen kohtaa elämässään haavoittuvuutta, yksinäisyyttä tai elämänmuutoksia. Yksinäisyys ja sosiaalinen eristyneisyys heikentävät tutkitusti terveyttä ja altistavat sekä fyysisille että psyykkisille sairauksille (Elovainio & Komulainen, 2023). Etsivän hyvinvointityön toimintamalli syntyi tarpeesta tavoittaa niitä ihmisiä, jotka jäävät helposti yhteiskunnan palveluiden ja toimintojen ulkopuolelle. Toimintamalli jäsentää tapoja tehdä yhteisölähtöistä hyvinvointityötä etsivällä otteella keskittyen kohtaamiseen, rinnalla kulkemiseen ja luottamuksen rakentamiseen eri ympäristöissä.

Toimintamallin perustana on ajatus siitä, että jokaisella ihmisellä on oikeus tulla kohdatuksi ja kokea itsensä osaksi yhteisöä leimaamattomuuden periaatteetta noudattaen. Vaikka toiminta kohdennetaan tietyille ryhmälle, on se kuitenkin avointa kaikille, jotka kaipaavat yhteyttä, kuulluksi ja kohdatuksi tulemistä sekä tukea oman hyvinvointinsa rakentamiseen.

Malli hahmottaa kaksi rinnakkaista toteutustapaa, jotka vastaavat tarpeeseen eri suunnista:

1. Organisoitu malli on suunnitelmallinen, resursoitu ja ammatillisesti tuettu toimintatapa, jossa vapaaehtoiset toimivat vierellä kulkijoina erityisesti yli 29- vuotiaille

2. Kanssalaisuus puolestaan edustaa toimintakulttuuria, jossa jokaisella on mahdollisuus kohdata toisia arvostavasti ja tasa-arvoisesti ilman organisaatorakenteita tai ammatillisuutta.

Nämä kaksi toteutustapaa eivät kilpaile keskenään vaan täydentävät toisiaan. Kanssalaisuus voidaan nähdä kulttuurisena maaperänä, joka mahdollistaa kestävän ja inhimillisen yhteistoiminnan. Organisoitu malli taas antaa tukea, rakennetta ja jatkuvuutta tilanteissa, joissa tarvitaan pitkäjänteistä toimintaa sekä vapaaehtoisten koulutusta ja ohjausta.

Etsivän hyvinvointityön toimintamallia voidaan soveltaa eri ympäristöissä ja sen tarkoitus on tukea niin kuntia, organisaatioita, ammattilaisia, yhteisötoimijoita kuin asukkaitakin rakentamaan omaa toimintaansa osallisuutta ja yhteyttä vahvistavaksi.

Mikä etsivä hyvinvointityö?

Yhdessä osallistuen -hankkeen hankesuunnitelmassa on hahmoteltu etsivän hyvinvointityön toimintamallin alustava suunta ja kehittämisajatus seuraavalla tavalla:

Etsivä hyvinvointityö on toimintamalli, jonka tavoitteena on tavoittaa tuen tarpeessa olevia ja ohjata heidät sellaisten palveluiden ja tukiverkoston pariin, jotka edistävät osallisuutta, elämänhallintaa, sekä mahdollisuuksia koulutukseen ja työelämään. Toiminnan ytimessä on ajatus, että jokaisella on mahdollisuus kokea kuuluvansa yhteisöön ilman leimaantumisen riskiä. Mallilla pyritään vahvistamaan yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia sekä tukemaan kokemusta yhteenkuuluvuudesta. Toiminta pidetään myös mahdollisimman avoimena eri väestöryhmien kohtaamisen mahdollistamiseksi.

Etsivä hyvinvointityö pohjautuu Etsivästä nuorisotyöstä saatuihin kokemuksiin ja sen periaatteisiin. Työskentelyä ohjaa yksilöllinen, luottamuksellinen ja asiakaslähtöinen lähestymistapa, jossa jokaisen tarpeet ja tavoitteet huomioidaan. Tärkeänä kohderyhmänä ovat erityisesti yli 29-vuotiaat, kuten työttömät, työelämän ulkopuolella olevat ja maahanmuuttajataustaiset työikäiset. Toimenpiteiden vaikutukset ulottuvat kuitenkin laajemmallekin, hyödyttäen myös välillisesti kaikkia asukkaita.

Toimintamallin erityispiirteenä on sen saavutettavuus: työ viedään suoraan sinne, missä kohderyhmän edustajat ovat. Tämä voi tarkoittaa jalkautumista erilaisiin tapahtumiin, kohtaamispaikkoihin tai digitaalisiin ympäristöihin. Lisäksi hyödynnetään alueellista toimijaverkostoa ja sosiaalista mediaa tavoittamaan mahdollisimman monia. Kohderyhmille tarjotaan myös mahdollisuus hyödyntää erilaisia verkosta löytyviä koulutus- ja kehittämisohjelmia, jotka tukevat heidän hyvinvointiaan ja osallisuuttaan.

Toimintamallin tarkoitus ja lähtökohdat

Etsivälle hyvinvointityölle ei ole ollut valmista määritelmää kuten esimerkiksi etsivälle nuorisotyölle tai etsivälle vanhustyölle. Etsivässä hyvinvointityössä kohderyhmää ovat erityisesti yli 29-vuotiaat työikäiset, jotka ovat vaarassa syrjäytyä tai jäädä yksin. Seuraava kuvaus esittelee mallin taustalla olevan toiminta-ajatuksen, jossa etsivän hyvinvointityön merkitystä tarkastellaan sekä yksilön että yhteiskunnan näkökulmasta.

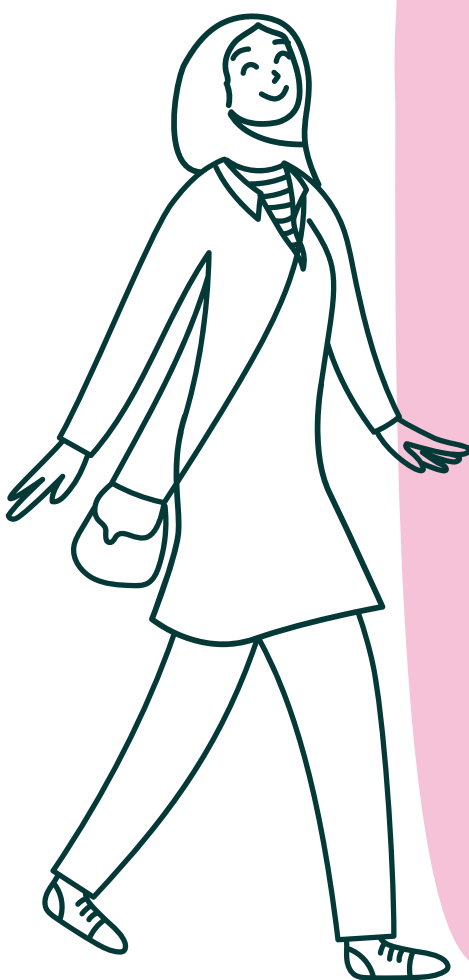
Etsivä hyvinvointityön tarkoituksena on vastata yhteiskunnalliseen tarpeeseen tukea ihmisiä, jotka jäävät helposti perinteisten palveluiden ulkopuolelle. Monet kokevat yksinäisyyttä, syrjäytymisen uhkaa tai elämäntilanteensa muutoksen vuoksi vaikeuksia löytää reittiä yhteisöön tai palveluihin. Mallin merkitys korostuu erityisesti tilanteissa, joissa ihmisten omat voimavarat tai rohkeus eivät riitä osallistumaan aktiivisesti ilman tukea.

Toimintamallilla pyritään

- **Yhteisöllisyyden vahvistamiseen:** Tukemalla yhteenkuuluvuuden tunnetta ja vähentämällä yksinäisyyttä.
- **Osallisuuden lisäämiseen:** Autetaan ihmisiä löytämään mielekästä tekemistä, osallistumaan toimintaan ja tuntemaan itsensä arvokkaaksi osaksi yhteisöä.
- **Leimautumisen ehkäisyyn:** Tarjoamalla tukea niin, että osallistuja ei koe tulevansa määritellyksi ongelmiansa kautta (esim. syrjäytyneeksi).
- **Elämänhallinnan tukemiseen:** Autetaan ihmisiä saavuttamaan parempaa arjen hallintaa, mikä voi avata ovia myös koulutukseen ja työelämään.

Etsivän hyvinvointityön malli soveltuu moniin eri tilanteisiin, erityisesti niihin, joissa yksilön tukeminen voi ehkäistä ongelmien syvenemistä. Mallista voi olla hyötyä esimerkiksi:

- ✓ **Yksinäisyys ja sosiaalisen tuen puute:** Ihmiset, jotka kaipaavat yhteisöä ja sosiaalista vuorovaikutusta, mutta eivät tiedä, mistä aloittaa.
- ✓ **Syrjäytymisen ehkäisy:** Henkilöt, jotka ovat vaarassa jäädä koulutuksen, työelämän tai muun toiminnan ulkopuolelle.
- ✓ **Elämänmuutokset:** Muuttuneet elämäntilanteet, kuten työttömyys, ero, läheisen menetys tai muut kriisit, joissa tarvitaan tukea uudenlaiseen arkeen sopeutumisessa.
- ✓ **Maahanmuuttajat ja kulttuuriset haasteet:** Henkilöt, jotka tarvitsevat tukea kotoutumisessa, paikallisten palveluiden löytämisessä ja uuden elämän rakentamisessa.
- ✓ **Lievät mielenterveysoireet:** Tilanteet, joissa oireilu ei vaadi akuuttihoitoa, mutta henkilö hyötyisi rinnalla kulkevasta tukihenkilöstä tai yhteisöllisestä osallistumisesta.
- ✓ **Toiminnan aloituskynnys:** Henkilöt, jotka haluavat osallistua toimintaan, mutta kaipaavat rohkaisua ja tukea ensimmäisiin askeliin.

Mallin tarkoitus on olla ennaltaehkäisevä ja tarjota matalan kynnyksen tukea, joka auttaa ihmistä löytämään itselleen sopivia palveluita, yhteisöjä ja tekemistä. Samalla se edistää myös laajempaa yhteiskunnallista hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä.

Yksilön ja yhteisön hyvinvoinnin edistäminen

Etsivän hyvinvointityön malli vaikuttaa sekä yksilön henkilökohtaiseen hyvinvointiin että luo pohjan terveelle, yhteisölliselle ja toimivalle yhteiskunnalle.

Yksilön hyvinvointi

- **Tuki ja rinnalla kulkeminen:** Tarjotaan tukea tilanteissa, joissa yksilö ei itse rohkene ottamaan ensimmäisiä askeleita. Rinnallakulkijuus auttaa löytämään omia vahvuuksia ja näkemään mahdollisuuksia.
- **Itsearvostuksen ja osallisuuden kokemukset:** Osallistuminen yhteisölliseen toimintaan ja mielekkäisiin aktiviteetteihin vahvistaa itsetuntoa ja hyvinvointia.
- **Arjen sujuminen:** Tuen ja ohjauksen avulla voidaan ohjata elämänhallintaa tukeviin palveluihin, mitkä edistävät hyvinvointia ja tuovat arkeen lisää tasapainoa ja turvaa.

Yhteisön hyvinvointi

- **Yhteenkuuluvuuden tunteen lisääminen:** Toiminta tuo yhteen eri taustoista tulevia ihmisiä, mikä edistää ymmärrystä, hyväksyntää ja rakentaa yhteisöllisyyttä.
- **Yksinäisyyden vähentäminen:** Kun yksilöt tuntevat olevansa osa yhteisöä, he osallistuvat aktiivisemmin sen toimintaan ja luovat positiivista sosiaalista pääomaa.
- **Ennaltaehkäisy ja resurssien säästö:** Kun ongelmiin puututaan ajoissa, vähenee raskaiden palveluiden, kuten kriisi- tai pitkäkestoisen hoidon tarve. Tämä keventää myös yhteiskunnan kustannuksia.
- **Kohdistettu apu:** Mallin avulla resurssisuunnataan oikeisiin paikkoihin aidosti ennaltaehkäisten, jolloin tukea on tarjolla ennen haasteiden kasautumista.

Miten Mikkeliissä

Etsivän hyvinvointityön toimintamallia rakennettiin tarvelähtöisesti. Mikkelin kaupungin asukkaille ja toimijoille järjestettiin erilaisia työpajoja ja haastatteluja, joissa kysyttiin mitä etsivä hyvinvointityö heidän mielestään voisi olla ja mihin tarpeisiin vastata. Lisäksi tutustuttiin terveysosiaalityöhön sekä Etsivän nuorisotyön ja Ohjaamotoiminnan hyviin käytänteisiin niin Mikkeliissä kuin Espoossakin. Lisäksi tutustuttiin muualla tehtäviin vastaavan kaltaisiin malleihin, kuten etsivään sosiaalityöhön sekä Aito välittäjä- ja Hyvinvointilähete -toimintamalleihin.

Etsivässä nuorisotyössä esiin tulleet havainnot painottuvat jalkautuvaan työhön, kiireettömyyteen ja aitoon kohtaamiseen sekä mahdollisuuteen osallistua toimintaan ilman leimaantumisen pelkoa. Nämä elementit ovat arvokkaita hyödynnettäviksi myös etsivässä hyvinvointityössä. Hyvinvointilähete-toiminnassa korostuvat asiakkaan ohjaaminen yhteisölliseen toimintaan ennaltaehkäisevästi, esimerkiksi yksinäisyyden tai elämänmuutosten, kuten eläköitymisen yhteydessä. Selkeät vastuut ja raamit, kuten myös mahdollisuus ohjata asiakas suoraan toimintaan ilman välivaiheita, ovat käytänteitä, jotka soveltuvat hyvin myös etsivään hyvinvointityöhön.

Aito välittäjä -toimintamallista nousevat esiin vertaistuki ja rinnalla kulkeminen, jotka auttavat ihmisiä osallistumaan ja löytämään mielekästä tekemistä. Terveysosiaalityössä korostuvat nopeat kohtaamiset, helppo avun saaminen ja asiakkaiden ohjaaminen oikeiden palveluiden pariin. Näitä hyviä käytänteitä yhdistelemällä etsivän hyvinvointityön toimintamalli tarjoaa monipuolisen ja tarpeisiin vastaavan lähestymistavan, joka tukee ihmisiä heidän arjessaan ja edistää hyvinvointia yhteisöllisin keinoin.

Etsivästä nuorisotyöstä löytyy tietoa Into ry:n sivuilta:

[Etsivä nuorisotyö - Into - etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry](#)

Aito välittäjä -vertaistukihenkilömalliin voi tutustua Innokylässä:

[Aito välittäjä - vertaistukihenkilömalli | Innokylä](#)

Hyvinvointilähete-toimintamallista lisätietoa löytyy osoitteesta:

[Hyvinvointilähete | Tukea yhteisöllisin keinoin](#)

Mikkelissä etsivän hyvinvointityön toimintamallia kehitettiin tiiviissä yhteistyössä asukkaiden ja asiantuntijoiden kanssa. Asukkaita kuultiin muun muassa Toimintakeskus Vilhossa, Virikkeellä ja Uutta elämää Groupin valmennustoiminnassa. Lisäksi kuultiin eri elämäntilanteissa olevien ihmisten kanssa työskenteleviä asiantuntijoita noin 15 eri organisaatiosta. Myös eri asiantuntijoiden niin sanottua hiljaista tietoa hyödynnettiin kehittämistyössä. Kuulemisessa ja tiedon keruussa nousi esille asukkaiden tarve kokonaisvaltaiselle tuelle ja kohtaamiselle, jossa ihmiset voivat tulla kohdatuksi ilman leimaantumisen pelkoa ja löytää tukea omaan elämäänsä. Asukkaat kaipaavat paikkoja, joista voi saada vastauksia kysymyksiin, sekä mielekästä arkea tukevaa tekemistä.

Miten Mikkelissä

Nostoja jotka ilmenevät esiin nousseista toiveista toimintamallin kehittämistyön alussa

- ✓ **keskeinen sijainti**
- ✓ **kiireetön ja aito kohtaaminen ihminen edellä**
- ✓ **osallistuminen toimintaan matalalla kynnyksellä**
- ✓ **rinnalla kulkeminen**
- ✓ **nopea kohtaaminen**
- ✓ **helppo avun ja tiedon saaminen**
- ✓ **kokonaisvaltainen tuki tiedon saantiin**
- ✓ **leimaamattomuus**
- ✓ **arkinen kanssakäyminen**
- ✓ **ohjaaminen ja ihmisten löytäminen mielekkään itseä kiinnostavan tekemisen pariin**
- ✓ **vertaiskumppanuuden löytäminen**
- ✓ **tiedotus ja ohjaaminen alueen avoimiin tekemisen mahdollisuuksiin ja harrastuksiin**

Erityisesti nousi esiin matalan kynnyksen aktiviteettien tarve, kuten ilta- ja viikonlopputekeminen, retket ja yhteisölliset tapahtumat. Asukkailta tuli toiveita myös harrastamisen tukemiseen kuten esimerkiksi ilmaisia kursseja kansalaisopistolle ja tukea harrastustoimintaan KAIKU-korttien muodossa, erityisesti työttömille ja vähävaraisille. Yksinäisyys ja kotiin jämähtäminen koettiin haasteeksi, johon etsivä hyvinvointityö voisi olla ratkaisu. Tälle kyseiselle ryhmälle toivottiin tukea esimerkiksi vapaaehtoisten tai tukihenkilöiden avulla, jotka voisivat toimia rinnalla kulkijoina ja rohkaista osallistumaan, sekä lähteä mukaan yhteisiin aktiviteetteihin. Etsivän hyvinvointityön mallin tulisi asukkaiden mielestä olla ennalta ehkäisevä ja suunnattu kaikille, jotka kaipaavat tukea elämäntilanteestaan riippumatta – ilman leimoja.

Etsivän hyvinvointityön toiminta kaipaava asukkaiden mielestä keskeistä sijaintia, jotta se olisi helposti saavutettavissa. Tällainen voisi olla esimerkiksi kauppakeskuksessa. Tilassa tulisi olla kodikas, rento ilmapiiri, joka ei ole virastomainen, vaan yhteisöllinen ja avoin kaikille. Tilassa yhteinen tekeminen, keskustelut ja kohtaamiset virittäisivät yhteisöllisyyttä ja tarjoaisivat tukea sekä tietoa. Paikka olisi avoin kaikille mikkeliläisille ja erityisesti niille, jotka ovat jääneet avun ulkopuolelle. Asukkaat näkivät toimintamallissa tärkeäksi myös jalkautumisen, jolla pyritäisiin tavoittamaan yksinäisiä ja kotiinsa jääneitä ihmisiä.

Opastamo ja jalkautuva työ – kokemuksia pilotoinnista

Asukkailta ja eri elämäntilanteissa olevien kanssa työskenteleviltä asiantuntijoilta kerätyn tiedon pohjalta rakentui Opastamo –pilotti. Pilotissa pyrittiin huomioimaan ja vastaamaan sekä asukkailta että asiantuntijoilta nousseisiin toiveisiin ja tarpeisiin. Opastamon ytimessä olivat osallisuus, yhteisöllisyys, hyvinvointi ja kohtaaminen, joilla pyrittiin vaikuttamaan positiivisesti alueellisiin haasteisiin kuten yksinäisyyteen.

Opastamo -pilotti oli yhteisöllinen tila, josta sai tietoa ja apua tiedon etsintään, kun kaipasi kohtaamista, yhdessä oloa tai tekemistä. Opastamo -pilotti sijaitsi Mikkelin keskustassa Kauppakeskus Akselissa katutasolla. Opastamo -pilotti tarjosi tietoa muun muassa alueen palveluista, toiminnoista, harrastus- ja vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksista sekä osallistumisen paikoista. Opastamo -pilotti oli osa etsivän hyvinvointityön toimintamallin pilotointia ja toimi etsivän hyvinvointityön kohtaamispaikkana sekä “kotipesänä”. Etsivä hyvinvointityö jalkautui lisäksi sinne, missä ihmiset ovat. Asukkaiden osallisuutta vahvistettiin Opastamossa eri tasoilla. Käytännössä Opastamo toimi myös asukaskehittäjäryhmien kokoontumispaikkana ja Living Labina eli asukkaiden yhteiskehittämisalustana, jossa toimintaa suunniteltiin yhdessä.

Opastamossa kolmannen ja neljännen sektorin toimijaverkosto pääsi tuomaan näkyväksi omaa tekemistä, palveluja ja toimintaa Mikkelissä. Opastamossa toteutettiin palveluihin ja toimintoihin ohjaamista, tiedostusta ja markkinointia, ryhmätoimintoja, tapahtumia, tempauksia, pop-up-toimintaa, vierailuja, saattaen palvelua sekä ennen kaikkea kohtaamista ja kohtauttamista. Opastamo tiedotti toiminnastaan ja aukioloajoistaan sosiaalisessa mediassa @opastamomikkeli sekä kaupungin nettisivuilla osoitteessa mikkeli.fi/opastamo. Aukioloajat löytyivät myös kauppakeskus Akselin nettisivuilta sekä Opastamon ikkunoista.

Opastamo oli alusta tuoda kaupungissa tapahtuvaa etenkin kolmannen ja neljännen sektorin toimintaa entistä näkyvämmäksi. Opastamo kokosi yhteen tietoa ja tarjosi alustan tiedon levittämiseen ja ihmisten entistä parempaan saavuttamiseen. Opastamo vältti päällekkäistä toimintaa. Vaikka Opastamon toiminnassa kolmas ja neljäs sektori olivat keskiössä, toi se esille myös julkisten palveluiden tarjoamia mahdollisuuksia ja tiedotti kaupungissa tapahtuvasta kehittämistyöstä, johon asukkaat voivat osallistua. Etsivä hyvinvointityö oli Opastamon toiminnan keskiössä: ihmisten kohtaaminen ja ohjaaminen tilanteesta riippuen eteenpäin sekä mahdollisuus lähteä kaveriksi ja saattaa ihminen eri toimintoihin. Keskeistä oli myös jalkautuva työ, jota etsivässä hyvinvointityössä tehdään. Opastamon ja samalla etsivän hyvinvointityön keskeistä ajatusta jalkautettiin ihmisten pariin tavoitteena löytää ja saattaa ihmisiä erilaisten kaupungin yhteisöllisyyttä, hyvinvointia ja elämänhallintaa tarjoavien toimintojen piiriin.

Etsivän hyvinvointityön kotipesänä toiminut Opastamo -pilotti toimi Kauppakeskus Akselissa Mikkelin keskustassa 4.11.2024-22.5.2025 välisenä aikana, jonka jälkeen se siirtyi osaksi Mikkelin pääkirjaston toimintaa. Opastamosta syntyi myös oma toimintamalli.

Tutustu Opastamo toimintamalliin
[Opastamo toimintamalli](#)

Organisoitu toteutustapa

Etsivää hyvinvointityötä voi tehdä organisoidusti, jolloin toiminta on selkeästi rakenteellista ja lähestymistavaltaan ammatillisempaa. Tässä mallissa palkattu työntekijä kuten koordinaattori vastaa toiminnan suunnittelusta, resursoinnista ja varmistaa oikea-aikaisuuden. Mallin tarkoituksena on tarjota kohdennettua tukea niille, jotka tarvitsevat tukea erilaisten osallisuutta ja hyvinvointia edistävien palveluiden ja tukiverkostojen pariin hakeutumisessa, elämänhallinnassa sekä koulutukseen ja työelämään pääsyssä. Organisoidussa mallissa hyödynnetään paitsi Etsivän nuorisotyön myös Aitovälittäjä- ja Hyvinvointilähete -mallien hyviä käytänteitä.

Tässä mallissa vapaaehtoiset toimivat vertaistukihenkilöinä, jotka auttavat asiakkaita löytämään paikkansa yhteiskunnassa. Vapaaehtoiset saavat tehtävään koulutusta ja tukea. Tärkein vapaaehtoisten tehtävä on olla rinnalla kulkijana, rohkaisten asiakkaita osallistumaan erilaisiin toimintoihin ja löytämään omia voimavarojaan mielekkään yhteisen tekemisen kautta. Vapaaehtoiset eivät ole ammattilaisia, mutta he toimivat tärkeänä linkkinä yhteisön ja yksilön välillä auttaen asiakasta löytämään tarvittavat palvelut ja toiminnot, jotka edistävät hyvinvointia, osallisuutta, yhteisöllisyyttä, koulutusmahdollisuuksia ja työllistymistä.

Vapaaehtoiset tukevat mallin tavoitteita!

KOORDINAATTORI

- toiminnan suunnittelu
- resursointi
- varmistaa oikea-aikaisuuden
- vastuussa mallin toiminnasta
- varmistaa asiakasohjauksen sujuvuuden sekä vapaaehtoisten riittävän koulutuksen ja tuen
- yhteistyö muiden organisaatioiden ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa

VAPAAEHTOISET

- toimivat vertaistukihenkilöinä
- auttavat asiakkaita löytämään paikkansa yhteiskunnassa
- saavat tehtävään koulutusta ja tukea
- rinnalla kulkija
- eivät ole ammattilaisia
- saavat jatkuvaa tukea koordinaattorilta ja voivat osallistua säännöllisiin työnohjaus- tai tukikeskusteluihin
- muiden vapaaehtoisten vertaistuki

MALLIN TAVOITE

- tarkoituksena on tarjota kohdennettua tukea erilaisten osallisuutta ja hyvinvointia edistävien palveluiden ja tukiverkostojen pariin hakeutumisessa, elämänhallinnassa sekä koulutukseen ja työelämään pääsyssä
- vahvistaa asiakkaan osallisuutta yhteiskunnassa, parantaa elämänlaatua ja luoda kestäviä ratkaisuja hyvinvoinnin tueksi

Yhteys koordinaattoriin!

Apua tarvitseva

KOORDINAATTORI

- arvioi asiakkaan tarpeet ja ohjaa eteenpäin
- järjestää tarvittaessa aloituskeskustelun, jossa kartoitetaan elämäntilanne, tarpeet ja tavoitteet
- sopii asiakkaan ja vapaaehtoisen tapaamisten keston, sisällön ja tavoitteet
- seuraa asiakkaan etenemistä ja tarvittaessa ohjaa asiakasta palveluketjussa

Tukea vapaaehtoiselta

Ohjaa yhteisön aktiviteetteihin ja palveluihin

Ihminen voi päästä mukaan organisoituun etsivän hyvinvointityön malliin ottamalla yhteyttä koordinaattoriin, joka arvioi asiakkaan tarpeet ja ohjaa hänet eteenpäin. Asiakkaan kanssa voidaan käydä aloituskeskustelu, jossa kartoitetaan hänen elämäntilanteensa, tarpeensa ja tavoitteensa. Tämän jälkeen asiakas voi saada tukea vapaaehtoiselta tai ohjautua erilaisiin yhteisön aktiviteetteihin ja palveluihin. Tärkeää on, että prosessi on matalan kynnyksen, ei leimaava ja helposti saavutettavissa. Toimintaa koordinoiva palkattu henkilö yhdistää asiakkaan ja vapaaehtoisen, joiden kanssa sovitaan tapaamisten kesto, sisältö ja tavoitteet. Toimintaa koordinoiva henkilö sekä vapaaehtoiset tekevät myös jalkautuvaa työtä yrittäen tavoittaa tukea tarvitsevia ihmisiä toimintamallin piiriin.

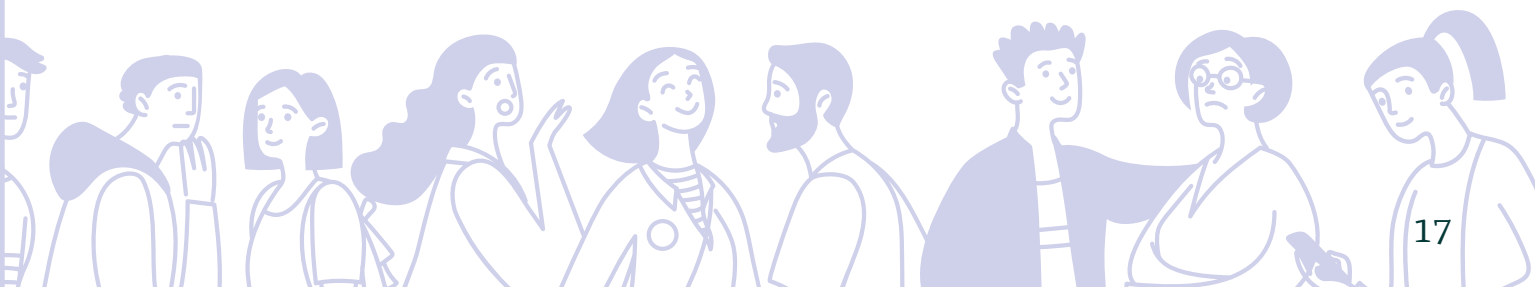
Etsivää hyvinvointityötä koordinoi palkattu henkilö, joka on vastuussa mallin toiminnasta. Toiminta voi olla osa hyvinvointialueen toimintaa. Palkatun henkilön tehtävänä on varmistaa asiakasohjauksen sujuvuus sekä vapaaehtoisten riittävä koulutus ja tuki. Koordinoiva henkilö myös seuraa, miten asiakas etenee ja tarvittaessa ohjaa asiakasta palveluketjussa. Keskeisiin työtehtäviin kuuluu myös yhteistyö muiden organisaatioiden ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa, jotta asiakkaalle voidaan tarjota mahdollisimman monipuolinen tuki.

Organisoidun mallin etu on, että koordinaattori tuo yhteen ammattilaisten, vapaaehtoisten ja asiakkaiden tarpeet selkeäksi verkostoksi, jossa kukin osapuoli tukee toisiaan. Tavoitteena on vahvistaa asiakkaan osallisuutta yhteiskunnassa, parantaa hänen elämänlaatuaan ja luoda kestäviä ratkaisuja hänen hyvinvointinsa tueksi.

Vapaaehtoisten koulutus ja tuki ovat avainasemassa organisoidussa mallissa. Koulutuksessa keskitytään muun muassa kohtaamisen taitoihin, kulttuurisensitiivisyyteen sekä siihen, kuinka tukea asiakkaita turvallisesti ja kunnioittavasti. Vapaaehtoiset saavat myös jatkuvaa tukea koordinaattorilta ja voivat osallistua säännöllisiin työnohjaus- tai tukikeskusteluihin. Koulutuksen ja tuen lisäksi vapaaehtoisille tarjotaan mahdollisuus jakaa kokemuksiaan muiden vapaaehtoisten kanssa, mikä vahvistaa yhteisöllisyyttä ja motivaatiota.

Rahoitus organisoidulle mallille voi tulla useista lähteistä. Toiminta voidaan hankkeistaa, jolloin hankkeelle voidaan hakea julkista rahoitusta, kuten valtion, kuntien tai EU:n tukia, jotka kohdistuvat sosiaalisten palveluiden kehittämiseen. Lisäksi yksityiset ja kolmannen sektorin toimijat voivat olla mukana rahoittamassa mallia. Rahoitus voi tulla myös julkisilta palveluilta kuten hyvinvointialueelta. Rahoituksen tulee kattaa palkattujen työntekijöiden kulut, vapaaehtoisten koulutuksesta aiheutuvat kustannukset, tarvittavat työkalut ja materiaalit sekä yhteistyöorganisaatioiden kanssa tehtävästä toiminnasta aiheutuvat kulut. Kestävä rahoitusmalli on elintärkeä, jotta toiminta voi jatkua ja kehittyä pitkällä aikavälillä.

Yhteistyö kolmannen sektorin kanssa on tärkeää organisoidussa etsivässä hyvinvointityössä. Kolmannen sektorin toimijat, kuten paikalliset seurakunnat, järjestöt ja yhdistykset, voivat tarjota arvokasta asiantuntemusta ja resursseja, jotka tukevat toiminnan tavoitteita. Ne voivat esimerkiksi tarjota vapaaehtoisia tukihenkilöitä, järjestää aktiviteetteja tai tarjota asiantuntijatukea erityistilanteissa (esim. mielenterveys- tai päihdeongelmat). Yhteistyön avulla voidaan myös luoda verkostoja, jotka tukevat asiakkaita entistä paremmin ja tarjoavat heille laajemman valikoiman palveluja, yhteisöjä, harrastus- ja vapaaehtoistoimintaa sekä koulutukseen ohjautumisen ja työllistymisen tukitoimia. Kolmannen sektorin organisaatiot voivat myös toimia tärkeinä kumppaneina rahoitusmahdollisuuksien etsimisessä sekä toiminnan kehittämisessä ja juurruttamisessa.

Rahoitus ja kumppanuudet

Organisoidun etsivän hyvinvointityön toteuttaminen vaatii suunnitelmallista ja kestävästä rahoitusta, joka kattaa muun muassa palkatun työntekijän (koordinaattorin), vapaaehtoisten koulutuksen ja tukitoimet, jalkautuvan työn resurssit, tilat, viestinnän ja verkostoyhteistyön. Toimintaa voidaan rahoittaa useilla eri tavoilla. On myös mahdollista hakea hankerahoitusta toiminnan pilotoimiseen. Tässä esitellään muutamia keskeisiä rahoituskanavia.

1. STEA-avustukset (Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus)

- Soveltuu erityisesti kolmannen sektorin toimijoille (järjestöt, yhdistykset).
- Rahoittaa toimintaa, joka vahvistaa hyvinvointia, osallisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä.

Vinkki: Korosta toiminnan vaikutuksia yksinäisyyden ehkäisyyn, osallisuuden lisäämiseen ja syrjäytymisen ennaltaehkäisyyn

2. Kunnat ja hyvinvointialueet

- Malli voi olla osa kunnan tai hyvinvointialueen perustoimintaa, jolloin se sisällytetään osaksi palvelurakenteita.
- Rahoitus voidaan kohdentaa koordinaattorin palkkakustannuksiin tai palveluohjauksen kehittämiseen.
- Toiminta voi tukea kuntien lakisääteisiä tehtäviä mm. hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä, jolloin perusrahoitus voi tulla suoraan kunnan budjetista.

Vinkki: Kunta voi hyödyntää mallia osana asukkaiden yhteisöllisyyden vahvistamista ja hyvinvointisuunnitelman toimeenpanoa.

3. Säätiöt ja rahastot

- Useat yksityiset säätiöt tukevat innovatiivisia yhteiskunnallisia hankkeita.
- Rahoitusta voi hakea erityisesti pilotoivaan ja kehittämisvaiheeseen.

Vinkki: Vahvasti paikallisiin tarpeisiin vastaava ja kulttuurisesti juurtuva toiminta on usein kiinnostava rahoituskohde säätiöille.

Lisätietoa löytyy esim. saatiotrahastot.fi

Jatkuu

4. Euroopan sosiaalirahasto plus (ESR+)

- Tukee työllisyyden, osaamisen ja osallisuuden parantamista
 - erinomainen rahoituskanava etenkin koulutukseen ja työelämään kiinnittymistä tukeville toiminnoille.
- Soveltuu erityisesti silloin, kun tavoitteena on edistää vaikeassa asemassa olevien ryhmien pääsyä palveluihin, työelämään tai osallisuutta yhteiskuntaan.
- Hakijoina voivat toimia kunnat, järjestöt, oppilaitokset ja hyvinvointialueet.
- Rahoitus voi olla osa laajempaa alueellista tai kansallista hanketta.

Vinkki: Etsivän hyvinvointityön organisoitu malli voidaan yhdistää esim. koulutuspolkujen tukemiseen, mikä vahvistaa ESR+:n rahoituskelpoisuutta.

Näiden rahoituskanavien hyödyntäminen edellyttää suunnitelmallista yhteistyötä eri toimijoiden välillä sekä selkeää kuvausta toiminnan tavoitteista ja vaikutuksista. Etsivän hyvinvointityön toimintamallin liittäminen osaksi alueellisia hyvinvointisuunnitelmia ja strategioita voi vahvistaa sen asemaa ja rahoitusmahdollisuuksia.

5. Yhteisrahoitus ja kumppanuudet

- Malli voi hyödyntää useamman toimijan yhteistä panostusta (esim. kunta + järjestö + yritys).
- Paikalliset yritykset voivat tarjota tukea tiloihin, viestintään tai vapaaehtoisten koulutukseen.
- Yhteistyö voi toimia myös in-kind-tuella (esim. resurssit, tilat, osaaminen).

Toimintamalli voi lähteä liikkeelle esim. hankerahoituksen turvin ja siirtyä myöhemmin osaksi vakiintunutta toimintaa. Tärkeää on varmistaa:

- toiminnan vaikuttavuuden osoittaminen (esim. asiakaskokemukset, tavoitettavuus, yhteisövaikutukset)
- dokumentointi ja mallinnus
- vuoropuhelu rahoittajien kanssa mallin jatkokehittämiseksi ja juurruttamiseksi.

Vinkki: Rahoituksen kasaamiseksi on mahdollista hyödyntää erilaista varainhankintaa sekä testamenttilahjoituksia, joista voi saada esimerkiksi omarahoitusosuuden hankkeelle

Toteuttajan muistilista

✓ Toiminnan organisointi ja koordinointi

- Nimeä ja resursoi palkattu työntekijä (koordinaattori), joka vastaa toiminnan suunnittelusta, toteutuksesta ja seurannasta.
- Laadi selkeä kuvaus toiminnan tavoitteista, kohderyhmistä ja toimintaperiaatteista.
- Rakenna yhteistyöverkosto hyvinvointialueen, kuntien, järjestöjen ja muiden sidosryhmien kanssa.
- Huolehdi toiminnan saavutettavuudesta: matalan kynnyksen, ei-leimaava, helposti lähestyttävä.

✓ Vapaaehtoisten rooli ja tuki

- Rekrytoi ja perehdytä vapaaehtoiset selkeään rooliin rinnallakulkijoina.
- Järjestä vapaaehtoisille koulutus, jossa painotetaan kohtaamisen taitoja, kulttuurisensitiivisyyttä ja asiakaslähtöisyyttä.
- Tarjoa vapaaehtoisille jatkuva tuki ja työnohjauksmahdollisuuksia.
- Mahdollista vertaiskeskusteluja ja yhteisöllisyyttä vapaaehtoisten kesken.

✓ Asiakkaan kohtaaminen ja ohjaus

- Luo selkeä ja helposti saavutettava tapa asiakkaiden ohjautua etsivän hyvinvointityön piiriin (esim. aloituskeskustelu).
- Kartoita asiakkaan tilanne, tarpeet ja tavoitteet yhteistyössä hänen kanssaan.
- Mahdollista asiakkaalle vertaistuki vapaaehtoisen rinnalla.
- Tarjoa ohjausta osallistumisen, elämänhallinnan, palvelujen, koulutukseen hakeutumisen ja työllistymisen tueksi.

✓ Jalkautuva ja verkostoituva työote

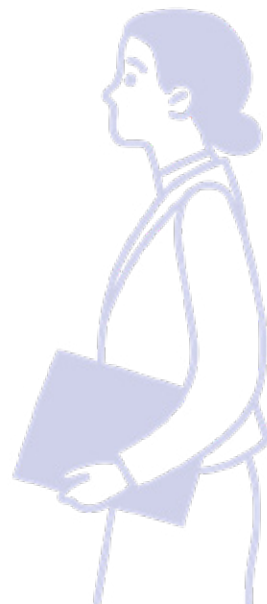
- Toteuta jalkautuvaa toimintaa kohdaten ihmisiä heidän arkiympäristöissään.
- Hyödynnä jo olemassa olevia käytäntöjä kuten Etsivä nuorisotyö, Aitovälittäjä ja Hyvinvointilähetemallit.
- Rakenna tiivistä yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa: järjestöt, yhdistykset, seurakuntat, vapaaehtoisverkostot. - Muista kiittää!
- Varmista, että asiakkaat tavoitetaan eri kanavia ja kontakteja hyödyntäen.

✓ Rahoituksen hallinta ja jatkuvuus

- Selvitä mahdolliset rahoituslähteet (esim. STEA, ESR+, kunnat, hyvinvointialueet).
- Hae rahoitusta joko hankemuotoisesti tai integroituna osaksi olemassa olevia rakenteita.
- Budjetoi toimintaan tarvittavat resurssit (palkat, koulutus, materiaalit, viestintä).
- Suunnittele toiminnan jatkuvuus rahoituskausien jälkeen - tähtää juurtumiseen.

✓ Seuranta ja kehittäminen

- Aseta seurattavat mittarit (esim. tavoitetut ihmiset, vapaaehtoisten kokemukset, asiakastyytyväisyys, vaikuttavuus alueen hyvinvointitilastoihin)
- Kerää palautetta asiakkailta, verkostolta ja vapaaehtoisilta
- Hyödynnä palautetta toiminnan kehittämisessä ja raportoinnissa

Kanssalaisuus toteutustapa

Yhteisöllisyys ja yhteenkuuluvuuden tunne ovat ihmisten perustarpeita, joilla on terveydellisiä vaikutuksia. Yksi yhteenkuuluvuuteen liittyvä ja määrittymässä oleva käsite on kanssalainen. Kanssalaisuudessa yhdistyvät termit kanssa ja kansalainen - vierellä kulkijuus, joka mahdollistaa kuuluvuuden tunteen. (Kansallinen aivoterveysohjelma, 2022.)

Sosiaaliset suhteet ovat keskeisiä aivoterveiden ylläpitämisessä, sillä ne voivat jopa vähentää ennen aikaisen kuoleman riskiä. Aivot reagoivat herkästi sosiaaliseen hylkäämiseen, mikä voi heikentää hyvinvointia ja altistaa sairauksille. Yksinäisyys lisää esimerkiksi muistisairauksien riskiä. Kanssalaisuus yhdistää ihmisen yhteisöön kuulumisen perustarpeen kokemukseen merkityksellisyydestä. Se tarkoittaa merkityksellisten asioiden jakamista toisten kanssa, mikä vahvistaa yhteenkuuluvuuden tunnetta ja edistää tasapainoa. Kanssalainen on henkilö, jonka kanssa nämä kokemukset syvenevät. Yhteisön ulkopuolelle jääminen aiheuttaa emotionaalista kipua, joka aktivoi samoja aivoalueita kuin fyysinen kipu. Sosiaalinen hylkääminen herättää pelkoa ja aktivoi aivojen tunne- ja stressiverkostoja. Sen sijaan osallisuuden ja yhteisöön kuulumisen kokemukset tuovat psykologista turvaa ja suojaavat terveyttä monin tavoin. Siksi on tärkeää luoda ympäristöjä, joissa ihmiset kokevat olevansa arvostettuja ja tärkeitä yhteisön jäseniä. Tämä vähentää haitallista stressiä, vapauttaa aivojen kapasiteettia tavoitteelliseen toimintaan ja tukee yksilön hyvinvointia. (Kansallinen aivoterveysohjelma, s.a.)

Kanssalaisuuden tarve on syvälinen inhimillinen kokemus siitä, että jakaa aidosti hetkiä ja kokemuksia toisen ihmisen kanssa. Tämä yhteys ei perustu pelkkään läsnäoloon, vaan siihen, että tuntee olevansa ymmärretty ja hyväksytty. Kanssalaisuus vahvistaa henkistä hyvinvointia ja luo yhteenkuuluvuuden tunnetta, joka on tärkeä psyykelle. Aidoilla ja merkityksellisillä vuorovaikutustilanteilla on merkittävä rooli ihmisen kokonaisvaltaisessa hyvinvoinnissa. (Alanko, 2018.)

Etsivässä hyvinvointityössä kohtaaminen tarkoittaa aidon vuorovaikutuksen hetkeä, jossa yksilö kohdataan hänen omista lähtökohdistaan käsin. Tavoitteena on luoda turvallinen tila, jossa ihminen voi jakaa tarpeitaan, toiveitaan ja haasteitaan ilman pelkoa arvostelusta tai leimautumisesta. Kohtaamisessa tärkeää on läsnäolo, kuunteleminen ja kunnioittava asenne. Kohtaamisilla pyritään tukemaan ihmistä kohti hänen omia tavoitteitaan ja lisäämään hänen osallisuuttaan yhteisöön.

Kanssalaisuus tarkoittaa kokemusta siitä, että jokainen ihminen kuuluu yhteisöön ja on arvokas juuri sellaisena kuin on. Kanssalaisuuden ytimessä on yhteenkuuluvuuden tunne ja osallisuus, jotka ovat keskeisiä hyvinvoinnin ja mielenterveyden kannalta.

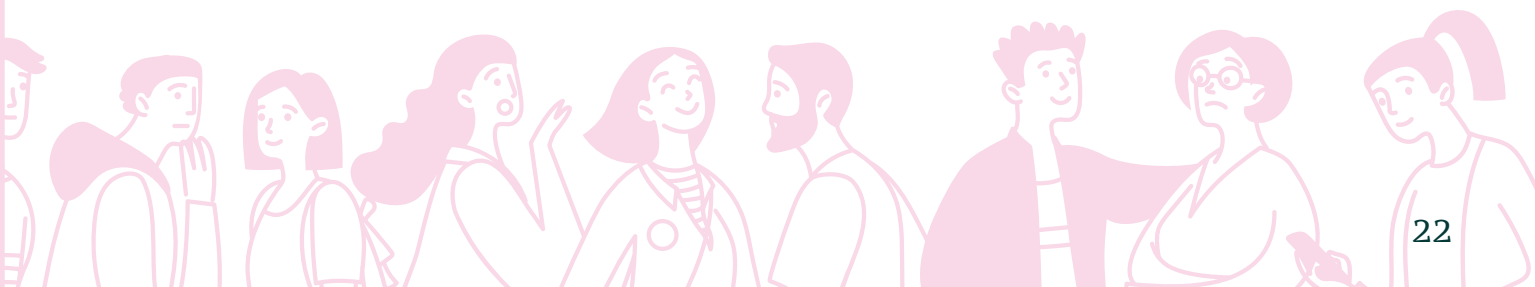
Kun ihmiset kokevat kanssalaisuutta:

- **Hyvinvointi lisääntyy:** Yhteisöön kuuluminen vähentää yksinäisyyttä ja tukee positiivista mielenterveyttä
- **Yhteisöllisyys vahvistuu:** Ihmiset, jotka tuntevat itsensä tärkeäksi osaksi yhteisöä, osallistuvat aktiivisemmin sen toimintaan ja rakentavat yhteistä hyvää.
- **Yksilön potentiaali kasvaa:** Kanssalaisuus vahvistaa ihmisen itsetuntoa ja rohkaisee häntä tavoittelemaan omia päämääriään.

Etsivässä hyvinvointityössä kanssalaisuus on keskeinen periaate, sillä se auttaa yksilöitä löytämään paikkansa ja merkityksensä osana laajempaa yhteisöä.

Etsivä hyvinvointityö ei ole vain ammattilaisten tehtävä, sillä jokainen voi rakentaa yhteistä hyvää. Pienet, arkipäiväiset teot voivat olla merkityksellisiä jonkun elämässä ja edistää kanssalaisuutta ja sitä kautta yhteisöllisyyttä sekä yhteenkuuluvuutta. Jokainen meistä voi kutsua mukaan, kuunnella ja olla läsnä sekä rohkaista ja tukea toista. Etsivä hyvinvointityö ja kanssalaisuus rakentuvat yhteisistä teoista ja huolenpidosta muodostaen yhteisöllistä toimintakulttuuria.

Kanssalaisuuden vahvuutena on, että sitä voi toteuttaa kuka vain eikä se maksa mitään.

OLEN KANSSALAINEN eli ..

Kuuntelen

- annan tilaa toisen ajatuksille ja kuuntelen aidosti.

Kohtaan arvostaen

- jokainen ansaitsee kunnioitusta ja ystävällisyyttä.

Autan ja tuen

- pienillä teoilla voi saada suurta aikaan.

Annan tilaa

- annan tilan olla, kuulua ja kasvaa omana itsenään.

Olen läsnä

- keskityn hetkeen ja ihmisiin ympärilläni.

Uskallan kysyä ja oppia

- jokainen päivä on mahdollisuus ymmärtää paremmin.

Jaan iloa

- hymy, kannustus ja lempeät sanat eivät maksa mitään, mutta niiden vaikutus on valtava.

Rakennan yhteyttä

- pienetkin teot vahvistavat yhteisöllisyyttä.

Huomaan hyvän

- ja jaan sen eteenpäin.

Uskallan olla tarvitseva

- uskallan pyytää ja ottaa apua vastaan.

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

MIKKELI

Juvenia

Kanssalainen kortti - Emmi Tuhkanen

Tulosta kortit ja jaa kanssalaisuutta!
[Linkki tulosteeseen](#)

Yhteenveto

Etsivän hyvinvointityön toimintamalli on kehitetty vastauksena tarpeeseen tavoittaa ja kohdata ihmisiä entistä inhimillisemmin ja oikea-aikaisemmin arjen ympäristöissä. Malli perustuu kahteen toisiaan täydentävään toteutustapaan: kanssalaisuuteen ja organisoituun malliin. Organisoitu malli tarjoaa rakenteet, koordinaation ja tuen silloin, kun tarvitaan pitkäjänteistä työtä sekä vapaaehtoisten koulutusta ja ohjausta. Kanssalaisuus toimii kulttuurisena maaperänä, joka kutsuu asukkaita, yhteisötoimijoita ja ammattilaisia rakentamaan kestävä ja osallisuutta vahvistavaa arkea.

Molemmat tavat nojaavat ajatukseen vierellä kulkemisesta, ihmisarvoisesta kohtaamisesta ja merkityksellisen yhteyden mahdollistamisesta.

Toimintamallia on pilotoitu käytännössä muun muassa Opastamossa, joka on toiminut etsivän hyvinvointityön ”kotipesänä” Mikkelin keskustassa. Opastamo rakentui asukkaiden ja eri toimijoiden tarpeista, ja sen keskiössä ovat olleet osallisuus, yhteisöllisyys, hyvinvointi ja kohtaaminen. Opastamossa etsivä hyvinvointityö on saanut konkreettisen muodon: siellä kohdataan ihmisiä, jaetaan tietoa, tuodaan esiin kolmannen ja neljännen sektorin toimintaa sekä ohjataan ihmisiä osallistumaan. Jalkautuva työ ja verkostoyhteistyö ovat mahdollistaneet saattamisen ja rinnalla kulkemisen myös tilan ulkopuolella eli siellä, missä ihmiset elävät arkeaan.

Etsivän hyvinvointityön toimintamalli tarjoaa kunnille ja sen asukkaille sekä ammattilaisille ja järjestöille konkreettisia keinoja tavoittaa ihmisiä, vahvistaa yhteisöllisyyttä sekä tukea hyvinvointia tavalla, joka rakentuu yhteistyölle, luottamukselle ja inhimilliselle kohtaamiselle. Malli on muovautuva ja sovellettavissa erilaisiin ympäristöihin ja paikallisiin tarpeisiin. **Se kutsuu mukaan rakentamaan uudenlaista toimintakulttuuria**, jossa ihminen ei jää yksin ja jossa palvelujen ohella nähdään arjen kohtaamisten, osallisuuden ja yhteyden merkitys hyvinvoinnin perustana.

Kiitokset

Etsivän hyvinvointityön toimintamalli on syntynyt yhteiskehittämisen ja pilotoinnin tuloksena. Kiitokset kaikille työpajoihin, keskusteluihin ja pilotointiin osallistuneille sekä näkemyksiään jakaneille, jotka ovat olleet osa tämän mallin rakentamista.

Erityiskiitos psykologi Satu Lähteenkorvalle, jonka esiin tuoma kansalaisuuden käsite on toiminut keskeisenä innoittajana ja suunnannäyttäjänä etsivän hyvinvointityön toimintamallin kehittämisessä.

Etsivän hyvinvointityön toimintamalli tarjoaa sekä rakenteellista tukea että kulttuurisen otteen yhteisöllisyyden rakentamiseen. Mallia voi soveltaa joustavasti paikkakunnan, yhteisön tai kohderyhmän tarpeiden mukaan. Malli on työväline kolmannen sektorin toimijoille, kunnille ja asukkaille yhteisöjen vahvistamiseen, hyvinvoinnin parantamiseen ja ihmisten kokeman merkityksellisyyden tunteen lisäämiseen.

Toivottavasti toimintamalli rohkaisee uusiin kokeiluihin, avaa ovia yhteisölliseen vuorovaikutukseen ja vahvistaa meitä kaikkia rakentamaan hyvinvointia yhdessä.

Kannattaa tutustua myös näihin

Herättikö Opastamo mielenkiintosi? Tutustu Opastamomalliin

Opastamomalliin tästä linkistä

Onko aikeissa suunnitella tai ideoida jotain yhdessä? Vinkkejä tähän löytyy

Osallisuusmuotoilun toimintamallista.

Kolahtiko kanssalaisuus? Tiesitkö, että kanssalaisuus on osa kansallista aivoterveysohjelmaa? Siitä voit lukea lisää **tästä linkistä**

Mitä on kohtaaminen? Tutustu kohtaamispaikkatoiminnan malliin **tästä linkistä**

Mallit löytyvät myös täältä:

→ **<https://mikkeli.fi/ota-yhteytta/osallistujavaikuta/>**

→ **<https://www.xamk.fi/hanke/yhdessaosallistuen/>**

Lähteet

Alanko, I. 2018. Yhdessä jaetut hetket ovat tärkeitä psyykelle – ulkopuolisuuden tunne on yksi ihmisen psyyken kivuliaimpia kokemuksia. WWW-dokumentti. Saatavilla: **[Yhdessä jaetut hetket ovat tärkeitä psyykelle – ulkopuolisuuden tunne on yksi ihmisen kivuliaimmista kokemuksista | Anna.fi](#)** [viitattu 31.12.2024].

Elovainio, M. & Komulainen, K. 2023. Yksinäisyys, sosiaalinen eristyneisyys ja terveys. Lääketieteellinen Aikakauskirja Duodecim, 139(7), 571–576. www-dokumentti. Saatavilla: **<https://www.duodecimlehti.fi/duo17628>** [viitattu 16.6.2025].

Kansallinen aivoterveysohjelma. 2022. Yhteenkuuluvuudella on suoria vaikutuksia aivoihin. Tiedote. Saatavissa: **[Kansallinen aivoterveysohjelma: Yhteenkuuluvuudella on suoria vaikutuksia aivoihin | Aivoliitto ry](#)** [Viitattu 31.12.2024].

Kansallinen aivoterveysohjelma. s.a. Vaikutustavoite: Kuulumisen tunne on vahvistunut – kaikki kansalaiset ovat kanssalaisia. WWW-dokumentti. Saatavissa: **[Vaikutustavoite: Kuulumisen tunne on vahvistunut – kaikki kansalaiset ovat kanssalaisia - Kansallinen aivoterveysohjelma](#)** [viitattu 31.12.2024].